

III. A Szociális és Gyámhivatal tájékoztató

Engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv (a továbbiakban: Szt.) 92/K. § (1) bekezdése értelmében szociális szolgáltatásokat állami, egyházi és nem állami fenntartó biztosíthat, ha az általa fenntartott szociális szolgáltató (alapszolgáltatások esetén), szociális intézmény (nappali és szakosított ellátás esetén) megfelel a jogszabályi feltételeknek, és jogerős működési engedéllyel rendelkezik.

A fentiekből következően *csak az olyan szolgáltatásnyújtás jogszerű, amelyre tekintettel a fenntartó rendelkezik jogerős működési engedéllyel.* A működési engedély kiadására irányuló eljárás során az ide vonatkozó jogszabályi előírások teljesítésének vizsgálatát követően csak olyan kérelmező kaphat működési engedélyt, aki biztosítja az ehhez szükséges feltételeket (elsősorban: személyi, tárgyi és egyéb működési feltételeket).

A működési engedély megléte az egyedüli garanciája a jogszerű szociális szolgáltatásnyújtásnak. Állami támogatás igénybevételére is csak jogerős működési engedéllyel rendelkező fenntartó jogosult. A szakmai tevékenységnek, és a megfelelő ellátás biztosításának is a működési engedély megléte a garanciája, így biztosított a működési engedélyezési eljárás után a folyamatos hatósági és szakmai ellenőrzés, melyet az Szt. 92/K. § (3) bekezdése ír elő, és a szociális szolgáltatások és intézmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szmr.) 11. §-a részletesen szabályoz.

Az Szmr. 18. és 19. §-a tartalmazza az engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályokat.

A települési önkormányzat jegyzőjének kétirányú feladata lehet az engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatásokkal kapcsolatban:

1. Az Szmr. 18. § (1) bekezdése alapján *a jegyző, más hatóság és az ellátottjogi képviselő haladéktalanul értesíti az első fokú működést engedélyező szervet – a megyei kormányhivatal szociális és gyámhivatalát, – ha a tudomására jut, hogy szociális szolgáltatást engedély nélkül nyújtanak.*
2. A polgármesteri hivatalban érdeklődő személyek részére történő tájékoztatás nyújtása során kiemelten fontos felhívni a figyelmet arra, hogy azok, akik szociális szolgáltatásokat (pl. házi gondozás, idősek ápoló-gondozó bentlakásos ellátása) szeretnének igénybe venni - vagy a hozzátartozók keresnek megfelelő gondozási formákat - legyenek körültekintőek, és csak működési engedéllyel rendelkező szolgáltató/intézmény szolgáltatásait vegyék igénybe.

A következők szerint lehet összefoglalni az engedély nélküli szolgáltatásnyújtás jellemzőit, veszélyeit:

- az engedély nélküli szolgáltatások száma ténylegesen kevéssé felderített, de számuk várhatóan emelkedni fog,
- elsősorban a fokozottan kiszolgáltatott idős embereket érinti,
- jellemzően magánszemélyek vagy gazdasági társaságok nyújtanak így szolgáltatásokat,

- a szolgáltatás nyújtás helye többnyire magánlakás, ahol gondozási tevékenységet quasi intézményesített formában folytatnak,
- a szolgáltatás nyújtás során nincs semmilyen előírás a megfelelő színvonalú ellátás biztosítására – sem a szakképzett dolgozók, sem az étkeztetés, tárgyi-elhelyezési és higiénés feltételek, sem az egészségügyi ellátás tekintetében,
- továbbá – mivel itt a működtető célja elsősorban pénzügyi haszonszerzésre irányul – polgári jogi szerződés keretei közé szorítva igyekszik minél magasabb összeget meghatározni, és ellentételezéseként elkérni az általa biztosított ellátásért,
- jellemző, hogy interneten, plakátokon, szórólapokon hirdetik a szolgáltatásaikat a működtetők.

Mindezek alapján kiemelten fontos, hogy a települési önkormányzat jegyzője, illetőleg dolgozója, amennyiben tudomására jut ilyen jellegű tevékenység, haladéktalanul jelentse a szociális és gyámhivatal felé; továbbá a hivatalban érdeklődők figyelmét hívja fel az engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatások igénybevételének veszélyeire.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapján közzéteszi a bejelentett, eljárás alá vont, engedély nélkül működő szociális szolgáltatásokat, mely lista itt érhető el:

<http://nrszh.hu/index2afa.html?ID=359>

Szőke Melinda
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal
Szociális és Gyámhivatala